

Univerzita Komenského v Bratislave
Lekárska fakulta
Ústav histológie a embryológie

Dekanát LF UK
Špitálska 24
813 72 Bratislava

prof. RNDr. Ivan Varga, PhD. et PhD.
prednosta

Univerzita Karlova	6479
Vytvorené: 11.08.2022 v 13:54:49 Čj.: UKLFP/332872/2022-4	Odbor VV
Č.dop.: Listů: 3 Příloh: 0 Druh: písemné	Zprac.

U K L F P 1 0 0 3 6 3 4 2 7 2

Oborová rada doktorského študijného programu Anatomie, histologie a embryologie

Univerzita Karlova, Lekárska fakulta v Plzni
Husova 654/ 3, 301 00 Plzeň, Česká republika

Oponentský posudok na dizertačnú prácu MVDr. Martiny Grajciarovej

Listom zo dňa 17. júna 2022 som bol požiadaný oborovou radou doktorského študijného programu Anatomia, histológia a embryológia na Univerzite Karlovej, Lekárskej fakulte v Plzni o vypracovanie oponentského posudku na dizertačnú prácu s názvom *Histologické hodnotenie chirurgických experimentů u zvířecích modelů*. Dizertačnú prácu predložila **MVDr. Martina Grajciarová**, doktorandka Ústavu histológie a embryológie vyššie uvedenej univerzity.

S radosťou som vyhovel tejto žiadosti, nakoľko odbornú činnosť pracoviska, na ktorej doktorka Grajciarová svoju dizertačnú prácu vypracovala, už dlhodobo a s obdivom sledujem a dobre poznám. Historicky totiž naše dve pracoviská spolupracovali už za čias uznávaného plzenského morfológa prof. MUDr. RNDr. Jaroslava Slípku, DrSc., a táto spolupráca sa rokmi prehĺbila aj do spoločnej tvorby učebníc. Preto dobre poznám jedinečné výsledky výskumu Ústavu histológie a embryológie UK LF v Plzni, či už z prednášok na morfológických podujatiach, alebo z vedeckých článkov publikovaných v kvalitných zahraničných časopisoch.

Dizertačná práca má charakter vedeckého spisu s vlastnými výsledkami, ktoré sú formou prílohy doplnené aj šiestimi vedeckými publikáciami na tému kvantitatívnej histológie. Predložená dizertačná práca pozostáva zo 175 strán, pričom je členená do nasledovných 11 kapitol: Teoretický úvod, Ciele a hypotézy, Materiál a metódy, Výsledky, Diskusia, Závery práce, a Literatúra. Po nich nasleduje zoznam obrázkov a tabuliek, publikačná činnosť doktorandky a príloha. Prílohou je 6 vedeckých publikácií, z nich v jednej publikácii je dr. Grajciarová hlavným autorom, v ostatných spoluautorom. Zoznam použitej literatúry pozostáva zo 139 literárnych prameňov, z ktorých vyše 60% je z ostatných desiatich rokov.

Kvantitatívna histológia je technicky a časovo náročným smerom v histológii a je zároveň jedinou možnosťou objektivizácie vyhodnotenia histologických preparátov. Dokáže do výskumov priniesť presnejšie údaje o vyšetrovaných vzorkách, ako boli doteraz využívané výsledky založené na skúsenosti a vzdelaní morfológa (histológa alebo histopatológa), ktorý preparáty vyšetroval. Aj preto má kvantitatívna histológia široké uplatnenie v morfológických

výskumoch, kde poskytuje objektívne výstupy, ktoré možno ďalej hodnotiť rôznymi metódami štatistiky, na rozdiel od v minulosti využívaných subjektívnejších výsledkov postavených len na erudícii morfológa, prípadne na semi-kvantitatívnych odhadoch.

Dizertačná práca je písaná veľmi precíznym spôsobom, jednotlivé kapitoly sú primerane dlhé, zrozumiteľné a logicky na seba nadväzujú. Podľa môjho názoru výsledky dizertačnej práce splnili vytýčené ciele a metódy výskumu boli zvolené správne. Na tomto mieste by som chcel vyzdvihnúť rôznorodosť použitých experimentálnych metód, ako aj rôznorodosť vyšetovaných tkanív. K získaniu výsledkov doktorandka so spolupracovníkmi využívala nie len humánne tkanivá, ale aj vzorky tkanív z prasiat, oviec, myší, či potkanov. Následne zvolili imunohistochemické a histochemické metódy napríklad na vyšetrenie denzity drobných ciev, či na určenie zastúpenia zložiek steny ciev, avšak využili aj metódy molekulevej biológie pri celoexómovom sekvenovaní. Takto získané výsledky napovedajú nie len o tom, že kvantitatívna histológia je ideálnou metódou objektivizácie výsledkov pri rôznych morfológických výskumoch, ale hovoria aj o schopnosti doktorandky spolupracovať s ďalšími vedcami z rôznych vedných disciplín (experimentálna onkológia, biofyzika, chirurgia a ďalšie).

Výsledky získané týmito experimentami boli podkladmi šiestich publikácií (z prílohy), ktoré boli uverejnené v kvalitných zahraničných časopisoch indexovaných v databázach. Všetky tieto publikácie už prešli pred uverejnením recenzným konaním, preto im skutočne nemožno nič vytknúť. Súhrnný Impact Factor týchto šiestich publikácií je takmer 17, čo už samo o sebe je **ukazovateľom špičkovej medzinárodnej kvality a inovatívnosti výsledkov** doktorandky. Všetky tieto publikácie sú veľmi cenné, avšak ja si dovoľím vyzdvihnúť publikáciu číslo III., v ktorej je doktorandka prvou autorkou. Výsledky komparatívnej histológie vybraných ciev človeka, prasiat a oviec sú jedinečné pre morfológov, avšak majú aj obrovský klinický potenciál. O kvalite rukopisu však hovorí aj časopis, ktorý ho uverejnil – *Annals of Anatomy*, časopis spoločnosti *Anatomische Gesellschaft* (pôvodne anatomickej spoločnosti nemecky hovoriacich krajín), ktorý je známy nie len svojou vysokou kvalitou (Q1), ale aj veľmi prísny recenzným konaním. Pre ďalšie výskumy v tejto oblasti je mimoriadne dôležitá aj prehľadová práca (príloha I.), ktorá ponúka súhrn praktických poznatkov, ako metódy kvantitatívnej histológie využiť v rámci experimentov. Preto predpokladám, že táto publikácia bude hojne citovaná ďalšími výskumnými skupinami po celom svete.

Pri čítaní týchto unikátnych výsledkov mi napadla len jedna doplňujúca úvaha:

- Môžu Vami využívané metódy kvantitatívnej histológie, v spojení s virtuálnou mikroskopiou a so stále viac rozvíjajúcou sa umelou inteligenciou časom „nahradiť“ histopatológov pri vyšetovaní vzoriek?

Záver

Predložená dizertačná práca predstavuje mimoriadne kvalitný spis. Môžem zodpovedne prehlásiť, že za takmer 20 rokov mojej akademickej kariéry v oblasti histológie a embryológie som sa s podobne precízne napísanou dizertačnou prácou ešte nestretol. Publikované výsledky svojou kvalitou a rozsahom dokonca prevyšujú aj mnohé habilitačné práce, ktoré som doteraz posudzoval. K predloženej dizertačnej práci srdečne gratulujem tak doktorandke, ako aj školiteľovi.

Predložená dizertačná práca poskytuje množstvo zaujímavých a jedinečných informácií a nových výsledkov výskumu nielen pre histológov a patológov, ale aj pre všetkých odborníkov, ktorí sa vo svojich výskumoch opierajú o výsledky z vyšetrení tkanív a orgánov. Dizertačná práca spĺňa všetky podmienky, ktoré sú kladené na tento typ písomných prác a doktorandka pri jej písaní jednoznačne preukázala schopnosti potrebné k samostatnej vedeckej práci v oblasti anatómie, histológie a embryológie. Preto s plnou zodpovednosťou a profesionálnou spokojnosťou jednoznačne **odporúčam predloženú dizertačnú prácu k obhajobe** a zároveň **odporúčam, aby po úspešnej obhajobe bol MVDr. Martine Gralciarovej udelený**

titul *Philosophie Doctor (Ph.D.)*.

ÚSTAV HISTOLÓGIE A EMBRYOLÓGIE
Lekárskej fakulty Univerzity Komenského
Sasinkova 4, 811 08 Bratislava 1
Tel.: 02/90119111, 02/90119284

prof. RNDr. Ivan Varga, PhD. et PhD.

oponent, profesor v odbore Anatómia, histológia a embryológia
prednosta Ústavu histológie a embryológie LF UK v Bratislave

V Bratislave, 8. augusta 2022

